

UZNESENIE

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: **Intrum Slovakia s. r. o.**, so sídlom Bratislava, Karadžičova 8, IČO: 35 831 154, zastúpený JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Bratislava, Karadžičova 8, proti žalovanej: **Katarína Nagyová, nar. [REDACTED]**, bytom Svodín, [REDACTED], zastúpená Združenie na ochranu práv občana - AVES, so sídlom Bratislava, Jána Poničana 9, IČO: 50 252 151, o zaplatenie 2.122,32 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 28. februára 2018 č. k. 17Csp/7/2016-109 v jeho napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom vyhovujúcom výroku (I.) a vo výroku o náhrade trov konania (III.) **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 1.940,79 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,5% ročne od 27. 08. 2013 do zaplatenia a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Druhým výrokom žalobu vo zvyšku zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 82% (výrok III.). Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 5, 6, 9, § 54 ods. 1 až 3, § 1 ods. 1, § 2 písm. a/, § 9 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného od 01. 01. 2013 do 09. 06. 2013, § 39, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka, ako aj vykonaným dokazovaním.

1.1. Vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 18. 02. 2013 bola medzi právnym predchodcom žalobcu, t. j. Consumer Finance Holding, a. s. a žalovanou ako fyzickou osobou uzatvorená zmluva o pôžičke, na základe ktorej bola žalovanej poskytnutá pôžička vo výške 2.000 eur v hotovosti, pričom pôžička bola splatná v 60-tich mesačných splátkach vo výške 64,19 eura s priemernou RPMN vo výške 19,53%, s RPMN o výške 32%, ročnou úrokovou sadzbou 32%, sadzbou poistenia 2,9% s termínom konečnej splatnosti 2/2018 a celkovou sumou pôžičky 3.742,80 eura s mesačnou výškou poistenia 1,81 eura a celkovými nákladmi spotrebiteľa 1.742,80 eura. Podľa bodu 6.2 VOP, pokiaľ nebolo v splátkovom kalendári alebo v zmluve alebo vo VOP stanovené inak, splátky boli splatné do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci. Predžalobnou upomienkou zo 07. 08. 2013 žalobca vyzval žalovanú k okamžitej úhrade všetkých splátok v celkovej výške 3.806,47 eura do troch dní od doručenia upomienky s upozornením, že v opačnom prípade žalobca pristúpi k vymáhaniu uvedenej pohľadávky v súlade s VOP. Predžalobná upomienka bola žalovanej doručená dňa 23. 08. 2013. Z oznámenia o postúpení pohľadávky z 21. 10. 2016, ako aj z podacieho hárku Slovenskej pošty, a. s. súd mal za preukázané postúpenie pohľadávky uplatňovanej v tomto konaní z postupcu na postupníka, t. j. na Intrum Justitia Slovakia, s. r. o. Z predloženej platobnej histórie vyplynulo, že žalovaná uhradila celkom sumu 164,19 eura, pričom žalovaná vykonala len dve úhrady a to dňa 20. 03. 2013 vo výške 64,19 eura a 28. 11. 2013 vo výške 100 eur.

1.2. Súd dospel k záveru, že návrh v časti o zaplatenie 1.940,79 eura je dôvodný. Za nesporné považoval, že záväzkový vzťah medzi žalovanou a žalobcom, resp. jeho právnym predchodcom vyplývajúci zo zmluvy o poskytnutí pôžičky je vzťahom spotrebiteľským. Posudzujúc vec v zmysle príslušných ustanovení, dospel k záveru, že zákonom vyžadované náležitosti nie sú v zmluve zachované, keď zmluva o poskytnutí najľahšej pôžičky neobsahuje termín splátok istiny, úrokov a iných poplatkov v zmysle § 9 ods. 2 písm. k/ zák. č. 129/2010 Z. z., a preto sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. d/ zákona. Rovnako úroková sadzba vo výške 32% prevyšuje úroky na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch, kedy úroky vo februári 2013 pri úveroch od 1 do 5 rokov sa pohybovali vo výške 13% a RPMN vo výške 16,19%.

1.3. Súd tiež preskúmal uvedenú zmluvu vo vzťahu k námietke žalovanej, že uvedená zmluva je nečitateľná, nepreskúmateľná, teda absolútne neplatná a na uvedenom mieste poukazuje na platné ust. § 53c OZ účinného od 01. 03. 2012, keď mala preukázané, že zmluva

splňa uvedené podmienky, keď predmet a cena v spotrebiteľskej zmluve nie sú uvedené menším písmom ako iná časť tejto zmluvy, s výnimkou názvu a označenia jej časti, ktoré zákon predpokladá, a preto súd uvedenú zmluvu považoval za platnú s poukazom na Nález ÚS SR z 01. 04. 2015 sp. zn. I. ÚS 640/2014.

1.4. Zároveň súd posudzoval nárok aj vzhľadom na námietku premlčania vznesenú zo strany žalovanej, keď zmluvu považoval za platne uzatvorenú a z predloženého prehľadu splátok mal preukázané, že žalovaná uhradila dve splátky úveru, a to dňa 20. 03. 2013 vo výške 64,19 eura a dňa 28. 11. 2013, v dôsledku čoho žalobca listom zo dňa 07. 08. 2013, ktorý si žalovaná prevzala dňa 23. 08. 2013, vyzval žalovanú k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorazovo do troch dní od doručenia upomienky. Predžalobná upomienka s výzvou bola vyhotovená dňa 07. 08. 2013. V zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka môže v prípade spotrebiteľskej zmluvy dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 OZ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, keď v danom prípade splatnosť nezaplatenej splátky nastala dňa 20. 04. 2013 a žalobca vyzval žalovanú až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky listom zo 07. 08. 2013 na úhradu celého dlhu. Žalovaná si výzvu prevzala dňa 23. 08. 2013. V danom prípade premlčacia doba začala plynúť v zmysle § 101 OZ s poukazom na § 103 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ najskôr dňa 21. 07. 2013 a žaloba bola podaná dňa 13. 07. 2016, to znamená pred uplynutím 3-ročnej premlčacej doby. Z vyššie uvedených dôvodov súd vyhodnotil spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov a s poukazom na skutočnosť, že zmluva bola uzatvorená s postením vo výške 1,81 eura mesačne, aj vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná nerozporovala výšku úveru, formu splácania a predčasného zosplatenia úveru a rovnako nepreukázala úhradu úveru, súd ju zaviazal na zaplatenie sumy 1.940,79 eura (ktorá suma predstavuje rozdiel poskytnutého úveru a vykonaných úhrad zo strany žalovanej + 58 x 1,81 eura poistenie) a vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Zároveň ju zaviazal zaplatiť v zmysle § 517 ods. 2 v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/95 úrok z omeškania vo výške 5,5% od 27. 08. 2013.

1.5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP s poukazom na § 255 ods. 1 CSP a pri pomere úspechu žalobcu voči žalovanej stanovil nárok žalobcu na náhradu trov konania v rozsahu 82%.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcom výroku a súvisiacom výroku

o náhrade trov konania napadla v zákonnej lehote odvolaním žalovaná, zastúpená Združením na ochranu práv občana - AVES, ktorá sa domáhala jeho zmeny a zamietnutia žaloby. Namietala, že pôvodný žalobca Consumer Finance Holding, a. s. využil svoje právo podľa § 565 OZ a požadoval zaplatenie celého dlhu voči nej, avšak v prípade zosplatnenia nedošlo k splneniu podmienok podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktorý je obligatónym predpokladom zosplatnenia úveru podľa § 565 OZ, nakoľko ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy v splátkach. V súlade s citovaným §-om nebola upozornená v lehote 15 dní pred zosplatnením na uvedenú skutočnosť, t. j. na zosplatnenie úveru podľa § 565 OZ. Žalobcom predložená výzva 8/7/13 je len výzvou na splatenie všetkých splátok jednorazovo, avšak v žiadnom prípade sa nejedná o upozornenie v lehote 15 dní pred samotným zosplatnením na zosplatnenie úveru. Z uvedeného dôvodu takéto zosplatnenie odporuje zákonu a jedná sa o neplatný právny úkon podľa § 39 OZ.

Pôvodný žalobca sa tak mohol domáhať len zaplatenia jednotlivých dlžných splátok, pokiaľ sa stali splatnými. Predmetná žaloba je tak založená na iných skutkových tvrdeniach, teda je o inom skutku, zmena žaloby v spotrebiteľských sporoch nie je prípustná. Pokiaľ tak pôvodný žalobca nedodrжал postup v zmysle § 53 ods. 9 OZ, ak teda včas neupozornil spotrebiteľa na možnosť zosplatnenia pohľadávky, bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie práva na zaplatenie celej pohľadávky neúčinné. Pôvodný žalobca si tak nárok na súde uplatnil predčasne, preto súd prvej inštancie nemal vyhovieť.

2.1. Ďalej namietala nesprávnosť postúpenia platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky a mala za to, že žalobca v konaní nebol aktívne vecne legitimovaný. K odstúpeniu pohľadávky malo dôjsť ku dňu 21. 10. 2016. Toto tvrdenie súd mal za preukázané z oznámenia o postúpení pohľadávky, ako aj podacieho hárku Slovenskej pošty, a. s. Oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 21. 10. 2016 jej doručované nebolo. Preto k zmluve o postúpení pohľadávky ani nevie zaujať stanovisko.

2.2. K vznesenej námietke premlčania súd prvej inštancie zaujal stanovisko, že pohľadávka nie je premlčaná. Keďže súd prvej inštancie považoval zosplatnenie úveru za účinné, v takom prípade má za to, že pohľadávka bola v čase podania žalobného návrhu premlčaná. Na základe úverovej zmluvy uhradila jednu splátku riadne a včas, a to dňa 20. 03. 2013. Splatnosť ďalšej splátky mala byť 20. 04. 2013. Pôvodný žalobca teda zosplatnil úver pre nesplnenie splátky splatnej dňa 20. 04. 2013 (resp. v súlade s § 53 ods. 9 OZ by prichádzalo

do úvahy aj vyhlásenie predčasnej splatnosti pre nesplnenie splátky splatnej dňa 20. 05. 2013). S poukazom na § 103 druhá veta OZ premlčacia doba ohľadne celého dlhu začala plynúť odo dňa zročnosti prvej neuhradenej splátky, t. j. dňa 20. 04. 2013 a uplynula dňa 20. 04. 2016. Nárok žalobcu sa tak premlčal 21. 04. 2016, pričom žaloba bola na súd podaná dňa 13. 07. 2016.

2.3. Zo zmluvy o úvere je zrejmé, že ju strany uzavreli v písomnej forme, a preto podľa § 40 ods. 3 OZ sa vyžadovalo, aby aj VOP, ako aj prípadné ďalšie súčasti zmluvy upravujúce práva a povinnosti zmluvných strán, boli uzavreté v písomnej forme a vyžadovalo sa, aby ich podpísal dlžník. Okrem úverovej zmluvy nepodpísala žiadne súčasti zmluvy ako VOP alebo iné úverové podmienky. S poukazom na § 40 ods. 1 OZ preto pre nedodržanie predpísanej formy právneho úkonu ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Ďalej mala za to, že zmluva je v úvodných častiach pre spotrebiteľa zmätočná, neurčitá a nejasná. Z obsahu zmluvy nie je jasné, aký návrh mal dlžník veriteľovi adresovať, pretože údaje o schválenom úvere vypracoval vopred veriteľ. Ďalšou neurčitosťou zmluvy je, že dlžník nevie, komu vlastne predmetnú žiadosť - návrh mal adresovať. V ľavom rohu zmluvy je veľkým písmenom vytlačené Quatro Finančný Dom, potom nasledujú daňové údaje, označenie VÚB, a. s. s číslom účtu a pod týmito údajmi je uvedená spoločnosť Consumer Finance Holding, a. s. Z uvedených údajov nevyplýva, kto je vlastne veriteľ, pretože v tejto časti absentuje označenie veriteľa. Z ďalšieho obsahu zmluvy konkretizácia pojmov nie je zrejmá, slová „celková suma pôžičky“ by mohli nahrádzať údaj o celkovej výške a mene poskytnutého spotrebiteľského úveru“, ktorý bol podľa § 9 ods. 2 písm. e/ zák. č. 129/2010 Z. z. podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere. V tomto ohľade považuje zmluvu tiež za neurčitú, keďže z nej jednoznačne nevyplýva, aká suma bola skutočne dlžníkovi poskytnutá. Predmetná zmluva o pôžičke je preto nezrozumiteľná a neurčitá. Právny zástupca pôvodného žalobcu uviedol, že na základe zmluvy poskytol žalovanej celkovú sumu pôžičky 3.742,80 eura, čo znamená, že túto sumu jej mal dať k dispozícii, čo však nezodpovedá skutočnosti. Takéto máťúce označenie úmyselne použité v zmluve, koncipované veriteľom, by bolo možné považovať aj za nekalú obchodnú praktiku. Napriek tomu, že súd posúdil zmluvu podľa § 53c OZ za platnú, predmetná zmluva je tak zmätočná, že vykazuje znaky absolútne neplatného právneho úkonu, a preto na danú vec malo byť aplikované ust. § 457 OZ a zároveň premlčacia doba podľa § 107 OZ, ktorá je 2-ročná.

3. Žalobca sa k podanému odvolaniu žalovanej písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom vyhovujúcom výroku a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania podľa § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom vyhovujúcom výroku, ako aj v súvisiacom výroku o náhrade trov konania je potrebné podľa § 389 ods. 1 písmeno c/ CSP zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Predmetom konania bol nárok žalobcu voči žalovanej na zaplatenie sumy 2.122,32 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5% ročne od 27. 08. 2013 do zaplatenia. Žalobca si svoj nárok odvíjal od uzatvorenej Zmluvy o poskytnutí najľahšej pôžičky zo dňa 18. 02. 2013, ktorú uzatvoril jeho právny predchodca Consumer Finance Holding, a. s. a žalovaná. Na základe uvedenej zmluvy bola žalovanej poskytnutá pôžička vo výške 2.000 eur v hotovosti pri vyčíslených celkových nákladoch spotrebiteľa 1.742,80 eura s uvedením celkovej sumy pôžičky 3.742,80 eura. Žalovaná sa zaviazala splácať uvedenú pôžičku v 60-tich splátkach, pričom splátka mala pozostávať zo samotnej splátky 62,38 eura a mesačnej výšky poistenia 1,81 eura, spolu 64,19 eura pri stanovenej RPMN 32%, ročnej úrokovej sadzby 32% a priemernej RPMN 19,53% s termínom konečnej splatnosti 2/2018. Žalovaná v podanom odpore potvrdila uzavretie zmluvy o pôžičke, predmetom ktorej bolo poskytnutie pôžičky vo výške 2.000 eur. Uznesením zo dňa 2. augusta 2017 č. k. 17Csp/7/2016-72 súd pripustil zmenu strán sporu na strane žalobcu tak, že do konania namiesto doterajšieho žalobcu vstupuje: Intrum Justitia Slovakia, s. r. o., so sídlom Bratislava, Mýtna 48, IČO: 35 831 154. Žalovaná z titulu uzatvorenej zmluvy o pôžičke uhradila dňa 20. 03. 2013 sumu 64,19 eura a dňa 28. 11. 2013 sumu 100 eur. Upomienkou zo dňa 8/7/13 právny predchodca žalobcu vyzval žalovanú k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorazovo v súlade so Všeobecnými obchodnými podmienkami, pričom žalovanú vyzval na zaplatenie celkovej istiny 3.806,47 eura do troch dní od doručenia upomienky. Uvedená predžalobná upomienka bola žalovanej doručená dňa 15. 08. 2013. Súd prvej inštancie, posudzujúc predmetnú zmluvu v zmysle zák. č. 129/2010 Z. z., ako aj príslušných ustanovení § 52 a nasl. OZ, dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ zák. č. 129/2010 Z. z., pričom zmluvu považoval za platnú. Vo vzťahu k uplatnenej námietke premlčania súd vychádzal z predžalobnej upomienky s výzvou zo dňa 07. 08. 2013 a vychádzajúc z ust. § 53 ods. 9 v spojení s § 565

OZ dospel k záveru, že splatnosť nezaplatenej splátky nastala dňa 20. 04. 2013 a žalobca vyzval žalovanú až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky listom zo dňa 07. 08. 2013 na úhradu celého dlhu. Pri posudzovaní plynutia premlčacej doby dospel k záveru, že táto začala plynúť najneskôr od 21. 07. 2013 a žaloba bola podaná dňa 13. 07. 2016, to znamená pred uplynutím 3-ročnej premlčacej doby. Z uvedeného dôvodu zaviazal žalovanú zaplatiť rozdiel medzi poskytnutým úverom a vykonanými úhradami zo strany žalovanej + 58 x 1,81 eura poistenia celkovú sumu 1.940,79 eura spolu s úrokom z omeškania od 27. 08. 2013 do zaplatenia. Do uvedeného vyhovujúceho výroku podala odvolanie žalovaná.

6. Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal prvou podstatnou námietkou žalovanej v odvolaní, a to právnym posúdením platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, ako aj tým, či žalobca bol v konaní aktívne legitimovaný.

Skúmanie vecnej (aktívnej alebo pasívnej legitimácie) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania; súd vecnú legitimáciu skúma vždy aj bez návrhu, aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamieta. Zistenie nedostatku vecnej legitimácie má za následok zamietnutie žaloby. Z hľadiska posúdenia vecnej legitimácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitimácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom tohto hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej legitimácie ide naopak vtedy, ak ten, o ktorom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide.

Postúpenie pohľadávky podľa § 524 a nasl. OZ zakladá nový záväzok len medzi postupníkom a postupcom. Obsahom nového záväzku je prechod pohľadávky z majetku postupcu do majetku postupníka; obsah pôvodného záväzku sa postúpením nemení a samotným uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky sa nemení ani právne postavenie dlžníka. Postavenie dlžníka sa mení až tým, že mu postúpenie pohľadávky postupca alebo postupník oznámi (§ 526 OZ). Nemení sa nič na jeho postavení dlžníka a jeho povinnosti dlh splatiť. Postavenie dlžníka sa po tom, ako mu niektorý z účastníkov zmluvy o postúpení pohľadávky oznámi postúpenie, mení sa jeho postavenie len v tom, že namiesto pôvodnému

veriteľovi musí dlh splniť postupníkovi; pokiaľ mu postúpenie neoznami, musí plniť pôvodnému veriteľovi a takýmto plnením sa zbaví záväzku. Z ust. § 526 ods. 1 OZ taktiež vyplýva, že v prípade, ak by postupca svoju notifikačnú povinnosť voči dlžníkovi nesplnil, je potrebné, aby postúpenie pohľadávky preukázal dlžníkovi postupník; na rozdiel od postupcu, ktorý postúpenie pohľadávky dlžníkovi oznamuje bez toho, aby mu čokoľvek musel dokazovať a je v prípade postupníka potrebné, aby v prípade postúpenie pohľadávky dlžníkovi preukázal. Preukázaním sa má na mysli predloženie písomnej zmluvy o postúpení pohľadávky dlžníkovi. V prípade vymáhania nároku postupníkom súdnou cestou stačí, ak je okolnosť postúpenia pohľadávky súčasťou skutkového odôvodnenia žaloby a preukázaná priloženými dôkazmi alebo prílohami. V danej veci po začatí konania bolo dňa 19. 12. 2016 súdu prvej inštancie oznámené zo strany pôvodného žalobcu, že bola uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávok medzi spoločnosťou Consumer Finance Holding, a. s. ako postupcom a spoločnosťou Intrum Justitia Slovakia, s. r. o. so sídlom Bratislava, Karadžičova 8 ako postupníkom a súčasťou tejto zmluvy bola postúpená pohľadávka pôvodného žalobcu voči žalovanej. Postupca (Consumer Finance Holding, a. s.) listom zo dňa 21. 10. 2016 oznámil žalovanej, že došlo k postúpeniu pohľadávky na spoločnosť Intrum Justitia Slovakia, s. r. o. so sídlom Bratislava, Karadžičova 8. Zároveň k uvedenému oznámeniu pripojil podací hárok, z ktorého vyplýva, že oznámenie bolo žalovanej doručované dňa 24. 10. 2016. Následne súd prvej inštancie uznesením zo dňa 02. 08. 2017 pod č. k. 17Csp/7/2016-71 pripustil zmenu strán na strane žalobcu tak, že do konania namiesto doterajšieho žalobcu vstúpila spoločnosť Intrum Justitia Slovakia, s. r. o. so sídlom Bratislava, Mýtna 48, IČO: 35 831 154. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 28. 08. 2017.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, odvolací súd má za to, že pôvodný žalobca oznámil relevantným spôsobom, že došlo k postúpeniu pohľadávky na postupcu spoločnosť Intrum Justitia Slovakia, s. r. o. a v súlade s ust. § 80 ods. 1, 2 CSP súd prvej inštancie rozhodol o uvedenom návrhu tak, že pripustil zmenu na strane strán sporu, a to žalobcu, keď na miesto doterajšieho žalobcu vstúpila do konania Intrum Justitia Slovakia, s. r. o. so sídlom Bratislava, Mýtna 48. V konaní rovnako bolo preukázané, že postupca túto skutočnosť oznámil žalovanej a to listom zo dňa 21. 10. 2016, ktorú dal na prepravu dňa 24. 10. 2016. Najneskôr však rozhodnutím súdu prvej inštancie o pripustení postupníka do konania na strane žalobcu došlo k relevantnému oznámeniu žalovanej, že došlo k postúpeniu pohľadávky na žalobcu. Uvedená skutočnosť zároveň vyvracia tvrdenie žalovanej, že žalobca nie je aktívne legitimovaný v danom konaní na uplatnenie si žalovanej pohľadávky.

7. V ďalšom je potrebné dať za pravdu žalovanej, že súd prvej inštancie dostatočne neskúmal predpoklady zosplatnenia v zmysle § 53 ods. 9 OZ - upozornenie na uplatnenie práva podľa § 565 OZ. Záver súdu o platnom, resp. neplatnom vyhlásení predčasnej splatnosti celého dlhu má potom význam pre posudzovanie premlčania nároku.

8. Podľa § 53 odsek 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

9. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ požiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté, alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

10. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je lex specialis k § 565 Občianskeho zákonníka a to z dôvodu, že veriteľ by logicky nemohol vykonať zosplatnenie do splatnosti najbližšej splátky tak, ako mu to ukladá ust. § 565 OZ a zároveň dodržať požiadavku vyplývajúcu z § 53 ods. 9 OZ, ktorá veriteľovi umožňuje zosplatniť podľa § 565 OZ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva). Podľa § 53 ods. 9 OZ platí, že veriteľ je v prípade nesplnenia niektorej splátky oprávnený požadovať od dlžníka zaplatenie celého zvyšku pohľadávky najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Komentár k Občianskemu zákonníku výslovne uvádza, že možnosť zosplatniť úver sa vzťahuje na prvú splátku, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní viac ako tri mesiace. (Občiansky zákonník - Štefček, Dulák, Bajánková, Fečík, Sedláčko, Tomašovič a kol.). V poradí prvá z kumulatívnych zákonných podmienok stanovuje, že právo na jednorazové splatenie pohľadávky bude mať veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Ak zákon vymedzuje podmienku omeškania splátky spotrebiteľa, myslí tým omeškanie v poradí prvej splátky za predpokladu, že táto nebude spotrebiteľom uhradená. S ohľadom na povahu dikcie treba odsek 8 §-u 53 vykladať spôsobom, že dodatočné uhradenie omeškanej splátky spotrebiteľom oneskorene konzumuje

právo dodávateľa na jednorazové zosplatnenie pohľadávky.

11. Ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, je dlžník povinný uhradiť každú splátku k dohodnutému termínu. Splatnosťou jednotlivých splátok neuplynie splatnosť celého dlhu. Premlčanie sa v zmysle § 103 veta prvá OZ viaže na jednotlivé splátky, a nie na celý dlh. V prípade, ak niektorá splátka nie je zaplatená včas, môže byť dohodnuté, prípadne stanovené rozhodnutím tzv. strata výhody splátok. Predčasnú splatnosť peňažného záväzku môže veriteľ za podmienok stanovených v § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ vyvolať jednostranným právnym úkonom. Ak toto právo nevyužije, celý dlh sa premlčí odo dňa zročnosti jednotlivých splátok. Situácia sa zmení, ak veriteľ účinne uplatní zaplatenie celej pohľadávky naraz.

12. V zmysle ust. § 103 Občianskeho zákonníka je počiatok premlčania upravený odlišne od všeobecného. Podľa vety prvej, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Neuplynie teda odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Podľa druhej vety, v prípade tzv. zosplatnenia dlhu len pre v budúcnosti majúce byť splatné splátky, premlčacia lehota začne plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky (§ 103 OZ), avšak tej, ktorá bola dôvodom pre uplatnenie práva podľa § 565 OZ. Ak totiž veriteľ právo na zosplatnenie inak v budúcnosti splatného dlhu nevyužije, jednotlivé splátky sa premlčujú samostatne až dokonca odo dňa splatnosti každej z nich; ak účinne uplatní zosplatnenie celého dlhu pre zvyšok dlhu, ktorý mal byť pôvodne zaplatený v splátkach, začína plynúť premlčacia doba od splatnosti tej nesplnenej splátky, v dôsledku ktorej k uplatneniu predčasnej splatnosti došlo.

13. V danej veci bola žalobkyni poskytnutá pôžička vo výške 2.000 eur, ktorú mala uhrádzať vždy do 20. dňa v mesiaci v počte 60 mesačných splátok po 64,19 eura. Žalovaná uhradila na pôžičke iba dve splátky, a to dňa 20. 03. 2013 vo výške 64,19 eura a dňa 28. 11. 2013 vo výške 100 eur. Vzhľadom na porušenie povinnosti žalovanej splácať pôžičku riadne a včas, právny predchodca žalobcu predžalobnou upomienkou zo 07. 08. 2013 vyzval žalovanú k okamžitej úhrade všetkých splátok v celkovej výške 3.806,47 eura do troch dní od doručenia upomienky. Predžalobná upomienka bola žalovanej doručená dňa 23. 08. 2013.

V ďalšom konaní, vzhľadom na dôvody žalovanej v podanom odvolaní sa súd prvej inštancie bude zaoberať tvrdeniami žalovanej a vyhodnotí v spojení s predloženými listinnými

dôkazmi, či došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 565 OZ, a teda bude potrebné vyhodnotiť, či došlo k dodržaniu postupu v zmysle § 53 ods. 9 OZ účinného od 01. 07. 2011. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že v danom prípade nedošlo ani k odstúpeniu od zmluvy, ani k jej vypovedaniu, ale právny predchodca žalobcu upomienkou zo dňa 07. 08. 2013 vyzval žalovanú k okamžitej úhrade všetkých splátok, čo znamená, že vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru.

14. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní opätovne vykonať dokazovanie dôkazmi predloženými stranami sporu, a to na rozhodujúce otázky, najmä na platnosť a účinnosť uzatvorenej zmluvy, ktorej neplatnosť žalovaná v podanom odvolaní namieta, ako aj na to, či v danom prípade boli splnené podmienky v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti celého dlhu, resp. či žalobcovi vzniklo právo požadovať od žalovanej predčasné zaplatenie celej pohľadávky. Je potrebné dať do pozornosti aj tú skutočnosť, že z § 565 OZ vyplýva, že k zosplateniu dlhu nemôže dôjsť pred tým, ako bude výzva na zosplatenie doručená dlžníkovi a v prípade, keď svoje oprávnenie požadovať zaplatenie celého dlhu (zostatku úveru s príslušenstvom) využije. Splatnosť celého dlhu nemôže nastať skôr, pokiaľ veriteľ nepožiadal dlžníka o zaplatenie dlhu z dôvodu omeškania s platením splátok; rozhodujúce je, či takéto svoje právo využil alebo, či má naďalej voči dlžníkovi len nárok na zaplatenie dlhu v splátkach. Povinnosťou súdu bude preto posúdiť, či predžalobná upomienka zo dňa 07. 08. 2013 je takým jednostranným právnym úkonom, ktorým došlo k účinnému vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru.

15. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 389 ods. 1 písmeno c/ CSP zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom v ďalšom konaní bude postupovať v zmysle naznačeného právneho názoru odvolacím súdom.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V Nitre dňa 12. júna 2019

Mgr. Ingrid Radošická Vallová
predsedníčka senátu
sudkyňa spravodajkyňa

JUDr. Katarína Marčeková
členka senátu

Mgr. Andrea Szombathová-Poláková
členka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Darina Sleziaková